

**"ენერგოეფექტურობის
ცენტრის"
ყოველკვირეული
საინფორმაციო
ბიულეტენი**

N 05, 2024

სარჩევი

ნავთობი და გაზი	2
ტრანზიტი იზრდება, საქართველოს სულ უფრო მეტი იაფი გაზი რჩება	2
ბაიდენის მიერ LNG-ს ექსპორტის გაყინვა არის "შეცდომა", ამბობს Exxon-ის აღმასრულებელი დირექტორი.....	2
ელექტროენერგეტიკა	3
2023 წელს „ენგურჰესისა“ და „ვარდნილჰესის“ გამომუშავებული დენის 46% აფხაზეთმა მოიხმარა - როგორია იმპორტის მაჩვენებელი	3
Green Energy “იმპექსის” ლოგისტიკურ ცენტრს მზის ელექტროსადგურით აღჭურვავს ...	3
განახლებადი ენერჯია და ენერგოეფექტურობა.....	4
"საქართველოს მიღწევები აქვს ენერგოეფექტურობის სფეროში" - ინტერვიუ Energy Community-ის აღმასრულებელ დირექტორთან	4
ბათუმის ინდუსტრიულ ზონაში მწვანე წყალბადის საწარმო აშენდება.....	5
კლიმატის ცვლილება.....	5
მსოფლიო ინდუსტრიის დეკარბონიზაცია	5
2024 საარჩევნო წელი შესაძლებლობების ფანჯარაა კლიმატისთვის	6
ღონისძიებები	7

ნავთობი და გაზი

ტრანზიტი იზრდება, საქართველოს სულ უფრო მეტი იაფი გაზი რჩება

ამის გამო თბოსადგურები მაქსიმალურად მუშაობენ და ექსპორტზე ბუნებრივი აირისგან გამომუშავებული ელექტროენერგიაც გადის

საქართველოს დერეფანში სხვადასხვა კატეგორიის ენერგორესურსების გატარებაზე მოთხოვნა მკვეთრად გაიზარდა. გაზის ტრანზიტს ამ მხრივ ერთ-ერთი მოწინავე ადგილი უჭირავს, რაც ოფიციალური კვლევიტაც დადასტურდა. რაც მთავარია, მოთხოვნაც და მიწოდებაც მომავალ წლებში კიდევ მოიმატებს, მთავარია ქვეყანა და მასზე გამავალი ინფრასტრუქტურა მზად იყოს მის დასაკმაყოფილებლად.

ოფიციალური სტატისტიკური მონაცემებით, საქართველოს დერეფანში ბუნებრივი აირის ტრანზიტი გაიზარდა. 2023 წელს ქვეყანაში არსებული ორი მილსადენით 23.780 მლრდ კუბ/მეტრი გაზის ტრანზიტი განხორციელდა, რაც 2022 წელთან შედარებით, 1.4 მლრდ კუბ/მეტრით, ანუ 6.3%-ით გაზრდილი მაჩვენებელია.

შედარებისთვის, 2010 წელს საქართველოზე გამავალი მილსადენებით მხოლოდ 5.9 მლრდ კუბ/მეტრი გაზის გატარება მოხერხდა.

2023 წელს "სამხრეთის გაზის დერეფნის" მილსადენით 21.420 მლრდ კუბ/მ გაზი გავიდა, ჩრდილოეთ-სამხრეთ კავკასიის გაზსადენით - 2.360 მლრდ კუბ/მა.

არსებული გეოპოლიტიკური მდგომარეობიდან გამომდინარე, ენერგეტიკის ექსპერტები მიიჩნევენ, რომ გაზის ტრანზიტზე მოთხოვნის ზრდა საქართველოზე დადებითად აისახება - მეტი გაზი, მეტი შემოსავალია ქვეყნისთვის. შარშანდელი მაჩვენებელი გვაძლევს საშუალებას ვივარაუდოთ, რომ წელს კიდევ უფრო გაიზრდება გატარებული გაზის რაოდენობა.

საქართველოზე გადის ორი გაზსადენი, რომელიც აზერბაიჯანიდან მოდის. შესაბამისად, ქვეყანა გამავალ გაზსადენზე ტრანზიტის საფასურის სახით სარგებელს იღებს, რაც გატარებული გაზის 5 %-ს უტოლდება. ამას თან ერთვის საშეღავათო პირობებით შესყიდვის უპირატესი უფლებაც. შესაბამისად, რაც მეტი გაზი გაივლის საქართველოს მილსადენებში, მით მეტი, ოფციური და დაბალფასიანი გაზი გვექნება...

წყარო: resonancedaily.com - <https://cutt.ly/vwXU0iU6>

ბაიდენის მიერ LNG-ს ექსპორტის გაყინვა არის "შეცდომა", ამბობს Exxon-ის აღმასრულებელი დირექტორი

ბაიდენის ადმინისტრაციის გადაწყვეტილება, შეაჩეროს გათხევადებული ბუნებრივი აირის (LNG) ექსპორტის ახალი ლიცენზიები არის „შეცდომა“, რომელიც შეანელებს კლიმატისთვის დამაზიანებელი ემისიების შემცირების ძალისხმევას, იტყობინება Exxon Mobil Corp.

„LNG-ის წარმოების შემცირება რეალურად აზიანებს მსოფლიოს, რათა უფრო ადრე მიაღწიოს წმინდა ნულს“, - თქვა მთავარმა ფინანსურმა დირექტორმა ქებით მიკელსმა ინტერვიუში. "ეს შეცდომაა."

მიუხედავად იმისა, რომ გათხევადებული ბუნებრივი აირი იწვევს ნახშირბადის ემისიას, როდესაც წვავენ ელექტროენერჯის გამომუშავებისთვის, ის 50%-ით უფრო სუფთაა ვიდრე ქვანახშირი.

Exxon ამჟამად ამენებს LNG-ს საექსპორტო ტერმინალს აშშ-ში მექსიკის ყურის სანაპიროზე. „ოქროს უღელტეხილის“ პროექტი, სავარაუდოდ, მომავალ წელს დაიწყება და უკვე აქვს ყველა საჭირო სამთავრობო ნებართვა, თქვა მიკელსმა.

წყარო: worldoil.com - <https://cutt.ly/JwXU15RM>

ელექტროენერჯეტიკა

2023 წელს „ენგურჰესისა“ და „ვარდნილჰესის“ გამომუშავებული დენის 46% აფხაზეთმა მოიხმარა - როგორია იმპორტის მაჩვენებელი

2023 წელს „ენგურჰესისა“ და „ვარდნილჰესის“ მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯის 45,8% აფხაზეთის ოკუპირებულმა რეგიონმა მოიხმარა. ამის შესახებ, ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორის (ესკო) 2023 წლის ანგარიშშია აღნიშნული.

კერძოდ, გასულ წელს „ენგურჰესმა“ და „ვარდნილჰესმა“ ჯამში, 4.200.533 მლნ კვტ/სთ ელექტროენერჯია გამოიმუშავა. აქედან შპს „ენგურჰესმა“ - 3,528,606 მლნ კვტ/სთ; ხოლო „ვარდნილჰესმა“ - 671.927 მლნ კვტ/სთ ელექტროენერჯია გამოიმუშავა. აფხაზეთისთვის მიწოდებულმა ელექტროენერჯი კი საანგარიშო პერიოდში 1.926.466 მლნ კვტ/სთ შეადგინა. მთლიანად შარშან აფხაზეთმა 2,702.852 მლნ კვტ/სთ ელექტროენერჯია მოიხმარა, საიდანაც 776.386 მლნ კვტ/სთ საათი იმპორტით რუსეთიდან მიიღო.

რაც შეეხება 2022 წელს, მაშინ აფხაზეთის მოხმარებამ 3.028.619 მლნ კვტ/სთ-ს შეადგენდა, საიდანაც იმპორტი იყო 917.166 მლნ კვტ/სთ, დანარჩენი - 2.111.453 მლნ კვტ/სთ კი „ენგურჰესიდან“ და „ვარდნილჰესიდან“ მიიღო, რაც ორივე ჰესის მთლიანი გამომუშავების 47,2% იყო. 2022 წელს საქართველოს ყველაზე დიდმა ჰიდროელექტროსადგურმა „ვარდნილჰესთან“ ერთად 4.200.533 მლნ კვტ/სთ გამოიმუშავა.

წყარო: bpn.ge - <https://cutt.ly/TwXU0f7F>

Green Energy “იმპექსის” ლოგისტიკურ ცენტრს მზის ელექტროსადგურით აღჭურვავენ

Green Energy ფარმაცევტული კომპანია “იმპექსის” ლოგისტიკურ ცენტრს მზის ელექტროსადგურით აღჭურვავენ.

“Green Energy საქართველოს ფარმაცევტულ სექტორში პირველად, სააფთიაქო ქსელ „იმპექსის“ მფლობელი კომპანია „იმპექსფარმის“ ახალი ლოგისტიკური ცენტრისთვის, მზის ელექტროსადგურის მასშტაბური პროექტის მეორე ეტაპს იწყებს, რომლის დადგმული სიმძლავრე 456 KW-ია, მზის ელექტრო სადგურის ყოველწლიური გენერაცია 596 მგვტ-საათი იქნება.

„იმპექსფარმის“ ლოგისტიკური ცენტრი თბილისში, 10 000 კვ./მ-ზეა განთავსებული. ამ ეტაპზე, მიმდინარეობს II ბლოკის მშენებლობა, რომელიც ექსპლუატაციაში 2024 წლის ბოლოს შედის” - აცხადებენ კომპანიაში.

„იმპექსფარმი” ახალი სადისტრიბუციო საწყობის მშენებლობისთვის 20 მლნ ლარის ინვესტიციას ახორციელებს, ხოლო, განახლებადი ენერჯის პროექტის ჯამური ღირებულებაა 170 000\$.

პროექტი "იმპექს" საშუალებას აძლევს იყოს ენერგოეფექტური და ყოველწლიურად, 180 000 ლარამდე დაზოგოს.

Green energy განახლებადი ენერჯის მიმართულებით, მზის ელექტროსადგურების პროექტირებასა და მონტაჟს ახორციელებს. კომპანია საქართველოში ყველაზე დიდ მზის ელექტროსადგურს აშენებს - 25 მგვტ-იანი სადგურის საპროექტო სამუშაოები ფინალურ ეტაპზეა.

წყარო: <https://cutt.ly/qwXU0c9y>

განახლებადი ენერჯია და ენერგოეფექტურობა

"საქართველოს მიღწევები აქვს ენერგოეფექტურობის სფეროში" - ინტერვიუ Energy Community-ის აღმასრულებელ დირექტორთან

საქართველო 2017 წლიდან energy community-ის წევრია. აღნიშნული წევრობისა და შემდგომში თანამშრომლობის ძირითადი მიზანია, ენერგეტიკულ სექტორში საქართველოს კანონმდებლობის ევროპულ კონონმდებლობასთან ჰარმონიზაცია. ასევე ქვეყანაში ენერგოეფექტურობის ზრდა და ენერგეტიკული ბაზრის გახსნა, რაც საბოლოო ჯამში კონკურენციას სექტორში კიდევ უფრო ავითარებს. energynews-ი დაინტერესდება იმით თუ რა ეტაპებს გადის საქართველო ენერგეტიკის სექტორის ევროკავშირთან დაახლოებისა და ჰარმონიზაციის კუთხით. სწორედ აღნიშნულ თემაზე გვესაუბრება Energy community-ის დირექტორი არტურ ლორკოვსკი.

რა არის Energy community და რა მიმართულებებით მუშაობს ორგანიზაცია? რა არის თქვენი ძირითადი მიზნები?

ენერგეტიკული საზოგადოება არის საერთაშორისო ორგანიზაცია, რომლის მთავარი მიზანია ევროკავშირის შიდა ენერგეტიკული ბაზრის პრინციპების გაფართოება სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევროპის მეზობელ ქვეყნებში, უკრაინაში, მოლდოვასა და საქართველოში. ჩვენი ორგანიზაცია ენერგეტიკული გაერთიანების ხელშეკრულებითაა დაარსებული, ის გადამწყვეტ როლს ასრულებს ევროპისა და მის მიმდებარე რეგიონებში ენერგეტიკული ლანდშაფტის ფორმირების მიმართულებით, მათ შორისაა: ენერგეტიკული უსაფრთხოება, კონკურენცია, მდგრადობა, ენერგეტიკული ბაზრების ინტეგრაცია, მარეგულირებელი რეგორმებისა და ინვესტიციების ხელშეწყობა ენერგეტიკულ ინფრასტრუქტურაში.

ჩვენი უპირველესი მიზანია, ერთიანი ინტეგრირებული ენერგეტიკული ბაზრის ჩამოყალიბება. ეს ხედვა გულისხმობს ენერგეტიკული რეგულაციების ჰარმონიზაციას, ტრანსსასაზღვრო ენერგო ვაჭრობის გაღრმავებას და სტაბილური, უსაფრთხო, და მდგრადი ენერგომომარაგების უზრუნველყოფას ყველა მონაწილე მხარისთვის. ამით ჩვენ

ხელს ვუწყობთ გლობალურ ტრანზიციას მდგრადი და განახლებადი ენერჯის წყაროებისკენ.

უკანასკნელ წლებში, კლიმატის ცვლილებასთან ბრძოლის გლობალური ძალისხმევის შესაბამისად, ჩვენი დღის წესრიგი მიმართულია ენერჯეტიკის სექტორში არსებული თანამედროვე გამოწვევებისა და შესაძლებლობებისკენ. დღეს ჩვენი ერთ-ერთი მთავარი მიზანია ხელი შევუწყოთ ისეთი ტიპის ეკონომიკაზე გადასვლას, რომელიც ნახშირბადის გამოყენების დაბალ დონეს უზრუნველყოფს...

წყარო: <https://cutt.ly/swXU0OL9>

ბათუმის ინდუსტრიულ ზონაში მწვანე წყალბადის საწარმო აშენდება

მწვანე წყალბადის საწარმო ბათუმის ინდუსტრიულ ზონაში აშენდება. საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის ცნობით, პროექტში ჩართული მხარეების მონაწილეობით, ტერიტორიაზე განთავსდება წყალბადის საწარმო, ე. წ. ელექტროლიზური. ასევე შედგენილია მწვანე წყალბადზე მომუშავე საავტობუსე მარშრუტები.

მწვანე წყალბადის საწარმოს განთავსების საკითხზე ნავთობისა და გაზის კორპორაციის ხელმძღვანელმა გიორგი ჩიქოვანმა აჭარის რეგიონში შეხვედრა გამართა.

შეხვედრაში მონაწილეობდნენ ბათუმის მერი არჩილ ჩიქოვანი, გერმანიის განვითარების ბანკის (KfW) ენერჯეტიკის სექტორის დირექტორი ბოდო შმიულინგი და კორპორაციაში შექმნილი მწვანე ენერჯის საიმპლემენტაციო ჯგუფის წევრები.

შეხვედრაზე მწვანე წყალბადის საწარმოს მშენებლობისა და მწვანე ენერჯის გამოყენებასთან დაკავშირებული სხვადასხვა ტექნიკური, ინფრასტრუქტურული და იურიდიული საკითხი განიხილეს.

შეხვედრის შემდეგ, გიორგი ჩიქოვანი ბათუმის ინდუსტრიულ ზონას ეწვია, სადაც მომავალში, მწვანე წყალბადის საწარმო, ასევე, ავტობუსების სატუმბი და წყალბადის შემნახველი სადგურები განთავსდება.

წყარო: <https://cutt.ly/nwXU0GkL>

კლიმატის ცვლილება

მსოფლიო ინდუსტრიის დეკარბონიზაცია

ახალი კვლევის თანახმად, სამრეწველო სექტორიდან მავნე ემისიები შეიძლება შემცირდეს 85%-მდე მთელ მსოფლიოში.

სექტორი, რომელიც მოიცავს რკინას და ფოლადს, ქიმიურ ნივთიერებებს, ცემენტის, საკვების და სასმელის წარმოებას, გამოყოფს გლობალური სათბურის გაზების (GHG) დაახლოებით მეოთხედს - პლანეტის დათბობის გაზებს, რაც იწვევს კლიმატის ცვლილებას და ექსტრემალური ამინდის მოვლენებს.

ამ ახალმა კვლევამ, რომელსაც ხელმძღვანელობდა ლიდის უნივერსიტეტი, აღმოაჩინა, რომ სექტორის დეკარბონიზაცია ტექნიკურად შესაძლებელია "მაღალი და დაბალი სიმწიფის" ტექნოლოგიების ნაზავით - ის, რაც აპრობირებული და გამოცდილია, იმ სამომავლო ტექნოლოგიასთან ერთად, რომელიც ჯერ არ არის მზად ინდუსტრიაში გამოსაყენებლად.

კვლევის წამყვანმა ავტორმა, აჰმედ გაილანმა, მკვლევარმა სამრეწველო დეკარბონიზაციაში ლიდის ქიმიური და პროცესის ინჟინერიის სკოლაში, თქვა: „დეკარბონიზაცია გლობალური პრიორიტეტია მთავრობებისთვის, კომპანიებისთვის და ზოგადად საზოგადოებისთვის, რადგან ის მნიშვნელოვან როლს ასრულებს. გლობალური დათბობის შეზღუდვაში.

„ჩვენი დასკვნები წარმოადგენს მნიშვნელოვან წინგადადგმულ ნაბიჯს სამრეწველო დეკარბონიზაციის სტრატეგიების შემუშავებაში დასახმარებლად და ეს მართლაც იმედისმომცემი პერსპექტივაა, როდესაც საქმე პლანეტის მომავალს ეხება.

წყარო: sciencedaily.com - <https://cutt.ly/0wXU0CZr>

2024 საარჩევნო წელი შესაძლებლობების ფანჯარა კლიმატისთვის

უახლოეს თვეებში მსოფლიოს მოსახლეობის 40% მიიღებს მონაწილეობას არჩევნებში. ეს არის შესაძლებლობა მოქალაქეებისთვის მთელს მსოფლიოში, მოუწოდონ უფრო აქტიური ქმედებისკენ საგანგებო კლიმატური სიტუაციის დასაძლევად, წერს მატიას სოდერბერგი.

მატიას სოდერბერგი გლობალური კლიმატური აქტივობების ლიდერია DanChurchAid-ში, რომელიც ფოკუსირებულია კლიმატის ცვლილებასა და განვითარების მიზნით დახმარებაზე.

უახლოეს თვეებში 50 ქვეყნის 2 მილიარდი ამომრჩეველი გაემართება საარჩევნო უბნებზე, რათა თავისი აზრი გამოთქვას. არასოდეს ჰქონია ამდენ ადამიანს ხმის მიცემის უფლება ერთ წელიწადში. და აქამდე არასოდეს ჩატარებულა ერთი წლის არჩევნები მსოფლიოს 10 ყველაზე დასახლებული ქვეყნიდან 8-ში და მოსახლეობის 40%-ზე მეტში.

რა გავლენას მოახდენს ეს არჩევნები ჩვენს ერთობლივ ძალისხმევაზე კლიმატის კრიზისის დასაძლევად?

კლიმატის კრიზისი რეალობაა და მთელ მსოფლიოში სულ უფრო მეტი ადამიანი განიცდის მის შედეგებს. მიუხედავად იმისა, რომ გლობალურ ჩრდილოეთში მილიონობით ამომრჩეველი მიდის თავისი მანქანებით საარჩევნო უბნებზე, მილიონობით ადამიანი გლობალურ სამხრეთში იძულებულია დატოვოს თავისი სახლი და განიცდის საკვების ნაკლებობას გვალვების, წყალდიდობის, ექსტრემალური სიციხისა და დამანგრეველი ქარიშხლების გამო.

სამწუხაროდ, წინასაარჩევნოდ, პოლიტიკოსები მიდრეკილნი არიან გადაიტანონ თავიანთი ყურადღება ეროვნულ და ადგილობრივ დებატებზე, რათა მიმართონ ამომრჩეველებს. ეს შეიძლება იყოს ცუდი ამბავი გაეროს კლიმატის მოლაპარაკებებისთვის. კლიმატის შემდეგი სამიტი, COP29, ნოემბერში, ძალიან მნიშვნელოვანი იქნება. მოსალოდნელია, რომ მხარეები ხანგრძლივი პროცესის შემდეგ მიიღებენ ახალ

კოლექტიურ რაოდენობრივ მიზანს კლიმატის დაფინანსებისთვის. ამ საერთაშორისო პროცესს დასჭირდება მთელი შესაძლო ყურადღება და ეროვნული ვალდებულებები.

წყარო: eceee.org - <https://cutt.ly/fwXU03uy>

ღონისძიებები

[The European Energy Efficiency Scoreboard 2023](#) - ვებინარი

თარიღი: 7 თებერვალი, 2024

ორგანიზატორები: European Copper Institute, Odyssee-Mure, ECEEE

ადგილი: ონლაინ - ვებინარი

თემატიკა: ენერგოეფექტურობის პირველი პრინციპი, ენერგეტიკული პოლიტიკა, NECP

კონფერენცია - [მდგრადი ენერგეტიკის მსოფლიო დღეები 2024](#)

თარიღი: 05–08 მარტი, 2024

ორგანიზატორი: OÖ Energiesparverband

ადგილი: Stadthalle, ველსი, ავსტრია

თემატიკა: ენერგეტიკული გადასვლა, კლიმატ-ნეიტრალობა, ენერგოეფექტურობა, განახლებადი ენერჯია, ბიოენერჯია, ენერგეტიკული პოლიტიკა, მრეწველობა, ე-მობილობა, შენობები, დაფინანსება, ტექნოლოგიები

[GlobalMethaneForum 2024](#)- მეთანის მსოფლიო ფორუმი

თარიღი: 18-21 მარტი, 2024

ადგილი: ჟენევა, შვეიცარია

კონფერენცია - [CO₂-ის ჩაჭერა, შენახვა და ხელახალი გამოყენება 2024](#)

თარიღი: 15–16 მაისი, 2024

ორგანიზატორი: FORTES MediaGroup

ადგილი: კოპენჰაგენი, დანია